

PROKON WIND ENERGY FINLAND OY

Kattiharju tuulivoimapuiston kanaintujen soidinselvitys

Tuomo Pihlaja

20.8.2014

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Menetelmät	2
3	Tulokset	3
3.1	Teeri.....	3
3.2	Metso	3
4	Johtopäätökset ja suositukset.....	4
5	Viitteet.....	5

Liitteet

Liite 1: Karttakuvat teeren soidinten sijainnista	1
---	---

Kansi: Soidintava metso ja koppelo Jari Kärkkäinen

Pohjakartat: © Maanmittauslaitos 2014

13.8.2014

Kattiharju tuulivoimapuiston kanaintujen soidinselvitys

1 Johdanto

Kattiharjun tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä hankealueella tehtiin keväällä 2014 metson ja teeren soidinselvitys lajien tärkeimpien soidinalueiden löytämiseksi ja huomioimiseksi. Tässä raportissa esitetään selvityksen tulokset ja arvioidaan hankkeen vaikutuksista kyseisiin alueisiin. Tietoihin yhdistetään myös alueella keväällä 2013 tehdyn pesimälinnustoselvityksen aikana tehdyt havainnot lajien soittimista.

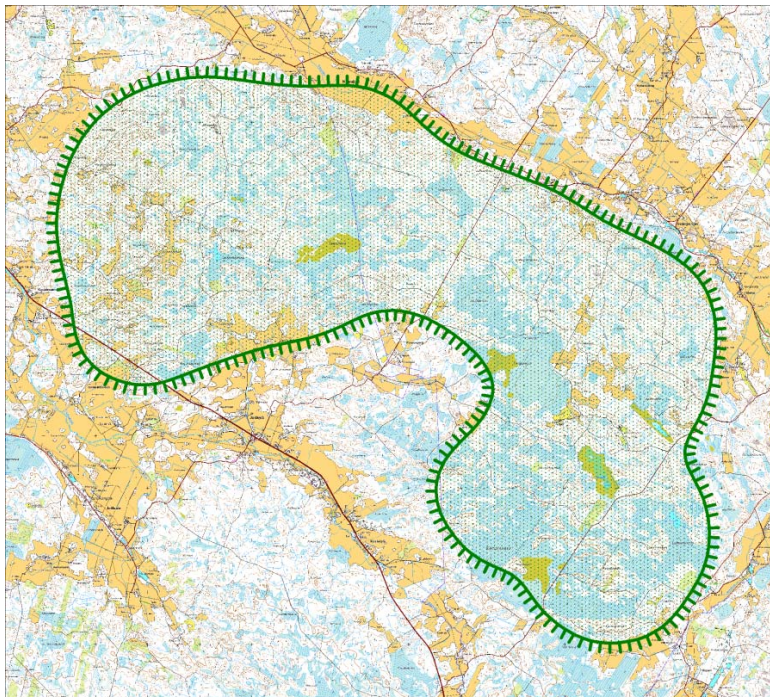
2 Menetelmät

Kanaintujen soidinselvitys toteutettiin 30.4.2014–1.5.2014 kahden aamuyön ja varhaisaamun tunteina. Hankealueella liikuttiin pääosin autolla käyttäen hyväksi alueen hyvin kattavaa metsätieverkostoa. Kanaintujen soidinääntelyä kuunneltiin säännöllisin välimatkoin tehtävillä pysähdyksillä. Soidintavien yksilöiden määrä parhailla paikoilla varmistettiin lähestymällä soidinta jalan.

Sää kartoitusöinä ja -aamuina oli poutainen, aurinkoinen ja vähätuulinen. Olosuhteet soidinten havainnointiin olivat hyvät.

Koska etenkin teerien määrät soidinpaikoilla vaihtelevat vuodesta toiseen ja myös perättäisten aamujen välillä, selvityksessä huomioitiin myös 2013 tehdyn pesimälinnustoselvityksen (viite 1) havainnot lajista.

Selvitys tehtiin kuvassa 1 esitetyn hankealuerajauksen mukaisesti. Maastotyöt suoritti ja raportin laati FM Tuomo Pihlaja FCG Oy:stä.

Kuva 1. Selvitysalue.

13.8.2014

3 Tulokset

3.1 Teeri

Selvitysalueella on vahva teerikanta, jonka kooksi pesimälinnustospelvityksessä arvioitiin noin 80 paria. Alueelta saatiin runsaasti havaintoja sekä yksittäisistä soidintavista linnuista, että useista lajin kannalta merkittävistä useiden yksilöiden soidinpaikoista. Selvitysalueen ja sen välittömän lähiympäristön tärkeimmät soidinpaikat on esitetty taulukossa 1. Kaikki havainnot soidintavista linnuista on esitetty kartalla liitteen 1 kuvissa 1 ja 2.

Teeren tärkeimmät soidinpaikat ovat alueen luonnontilaisina tai niiden kaltaisina säilyneillä avosoilla. Parhailla näistä paikoista soidintavien kukkojen määrät olivat maakunnallisesti merkittäviä. Teeri ei ole erityisen vaatelia soidinpaikan luonnontilaisuuden suhteen ja osa linnuista havaittiinkin soitimella alueella tai sen ympärillä sijaitsevilla pelloilla. Hajahavaintoja muutamista kukoista kertyi lähes koko hankealueelta pelloilta ja hakkuuaukeilta.

Taulukko 1. Hankealueella tai sen lähiympäristössä havaitut tärkeimmät teeren soidinpaikat (vähintään 5 soivaa kukkoa).

Soidinpaikka	Kuvaus	Kukkojen määrä	Vuosi
Hautaneva	Luonnontilainen avosuo	20	2014
Talasneva	Luonnontilainen avosuo	15	2014
Suorssaneva	Peltoaukea	13	2013
Teerineva	Luonnontilainen avosuo	10	2013
Tervajärvi	Luonnontilainen avosuo	5	2014
Murto	Peltoaukea	5	2014
Jäkäläneva	Ojitettu suoalue	5	2014

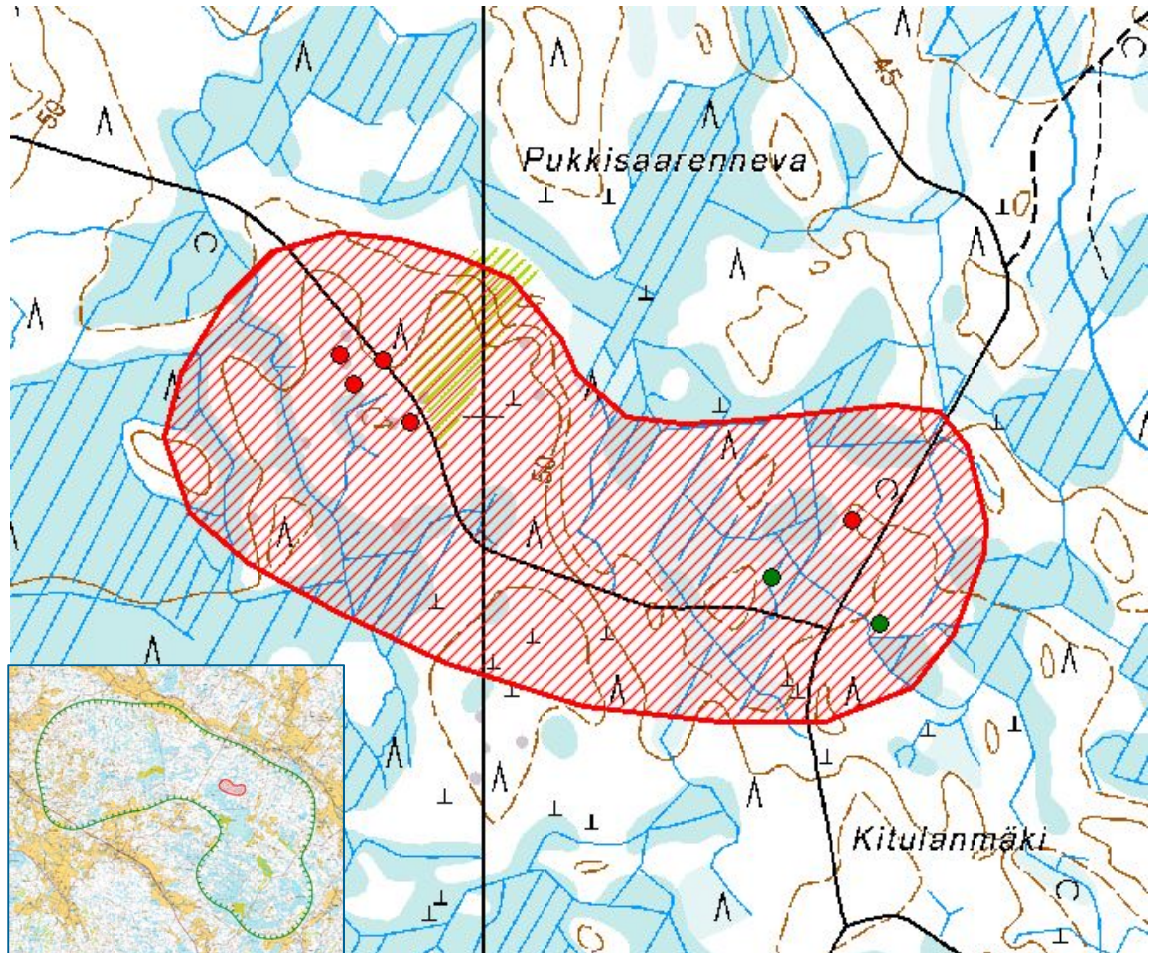
3.2 Metso

Selvitysalueen metsokanta on vahva ja alueelta saatiin runsaasti havaintoja lajista pesimälinnustospelvityksen aikana. Myös soidinselvityksen yhteydessä havaittiin runsaasti yksilöitä. Metson soidin on varsin vaimea ja sen havaittavuus on teertä selvästi heikompi. Soidinselvityksessä erityistä huomiota kiinnitettiin alueisiin, joilla laji oli tavattu pesimälinnustospelvityksen yhteydessä sekä silmämääräisesti arvioiden lajille sopivimpiin ympäristöihin ja suunniteltujen voimalapaikkojen ja rakennettavan tiestön lähiympäristöön.

Selvityksessä havaittiin vain yksi metson soidinalue Kitulanmäen-Pukkisaarennevan alueella. Kyseisellä alueella havaittiin pienellä alalla yhteensä 5 kukkoa, joista kaksi soidintavina. Soitimen lähestyminen lintuja häiritsemättä ei ollut mahdollista. Soitimen yhteydessä havaittiin myös useita koppeloita. Soitimen sijainti ja karkea raja-
aus on esitetty kuvassa 2. Soidinalue sijoittuu olemassa olevien teiden välittömään läheisyyteen. Alue on luonteeltaan ikärakenteeltaan vaihtelevaa, mutta pääosin nuorehkoa talousmetsää. Soidinalueen ytimen raja-
aus on vaikeaa metsärakenteesta johtuen. Tämän tyyppisillä alueilla soitimet eivät usein ole sijainniltaan vakiintuneita ja paikka voi vaihdella jopa päivästä toiseen. Vuosien välillä siirtymistä voi tapahtua joistakin sadoista metreistä kilometriin. Soitimen sijaintiin ja paikan vaihtumiseen vaikuttavat seurantojen perusteella metsänkäsittelytoimet ja koppeloiden ruokailualueet (Kursula ym. 2014).

13.8.2014

Selvitysalueen koosta ja luonteesta sekä metson soidinten heikosta havaittavuudesta johtuen on todennäköistä, että alueella on muitakin metson soidinpaikkoja, joita selvityksessä ei havaittu. Selvitysalue on voimakkaan metsätalouden aluetta, jossa ei esiinny yhtenäisiä suuria iäkkään metsän alueita. Metsojen soittimet sijaitsevat tällaisessa ympäristössä tyypillisesti varsin satunnaisesti ja useinkaan monien kukkojen soittimia ei esiinny. Tyypillisesti kukot voivat olla soittimella myös yksittäin siellä täällä.

Kuva 2. Metson soidinalue. Punaiset pisteet ovat havaitut kukot ja vihreät koppelot

4 Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalue on vahvaa metsäkanalintujen esiintymisaluetta. Alueella havaittiin useita kooltaan merkittäviä teeren soidinpaikkoja. Mahdollisten voimalapaikkojen sijoittelussa tärkeimmät soittimet tulisi huomioida riittävän suojaetäisyyksin, jotta mahdolliset häiriö- ja törmäysvaikutukset voidaan minimoida.

Metson soidinalueita paikantui hankealueelle alueelle vain yksi. Alue voidaan huomioida jättämällä riittävä suojaetäisyys suunniteltuihin voimalapaikkoihin. Soidinpaikka voi kuitenkin vaihtua vuosittain metsärakenteen muuttuessa ja koppeloiden käyttäytymisen perusteella, joten tässä selvityksessä havaitun soidinpaikan raja-alue ei välttämättä ole perusteltua pidemmällä tähtäimellä. Maisemarakenne on alueella sellainen, että soidin voi muodostua myös muualle riippumatta tuulivoimaloiden sijoittelusta.

13.8.2014

5 Viitteet

- 1) Kattiharjun tuulivoimapuistohankealueen linnustoselvitykset - Jouni Kannonlahti
Vaasan Yliopisto 2013
- 2) Kursula, O., valkeajärvi, P. & Vesterinen, R. (toim.) 2014. Metso, havumetsien lintu.
Keski-Suomen Metsoparlamentti. 153 s.

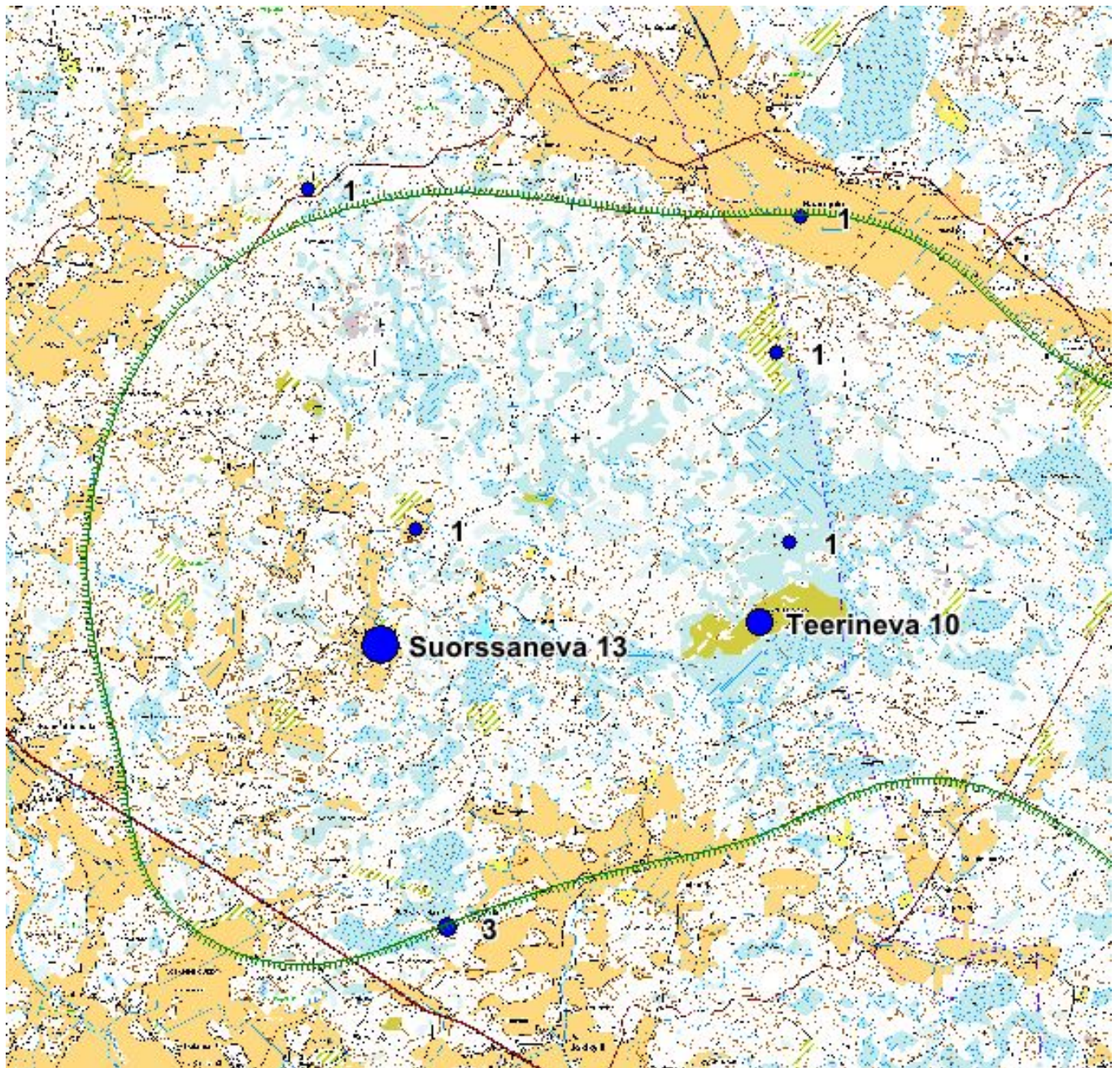
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

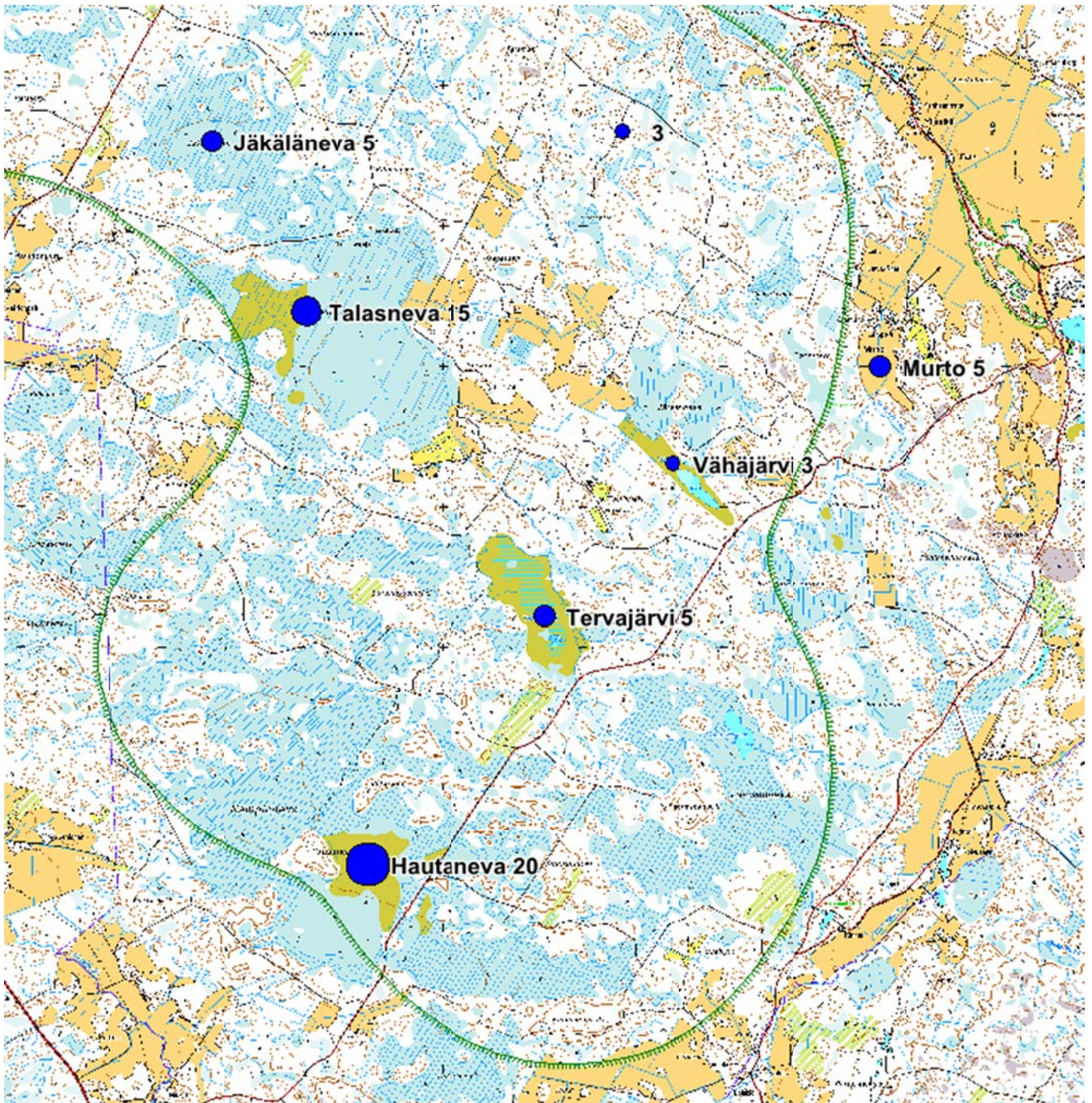
Jarmo Siivennoinen
aluepäällikkö, rkm

Tuomo Pihlaja
suunnittelija, FM biologi

Liite 1: Karttakuvat teeren soidinten sijainnista

Kuva 1. Teeren soidinpaikat selvitysalueen länsiosissa.

Kuva 2. Teeren soidinpaikat selvitysalueen itäosissa.